

ÎNCHEIERE

28 octombrie 2020

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Veaceslav Stăvilă împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea actului administrativ, obligarea de a stabili și achita diferența de pensie, împotriva deciziei din 25 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 07 mai 2019 Veaceslav Stăvilă a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea în parte a deciziei nr. 91/2019/2060 din 29 martie 2019 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să stabilească și să achite diferența de pensie începînd cu data de 23 decembrie 2003.

În motivarea acțiunii a invocat că la 04 aprilie 2018 Judecătoria Chișinău, sediul Centru a pronunțat hotărâre, prin care Ministerul Afacerilor Interne a fost obligat să-i recalculeze vechimea în muncă cu înlesniri pentru perioada anilor 21 aprilie 1998 – 23 decembrie 2003.

Prin ordinul MAI nr.32 ef. din 07 martie 2018 s-a efectuat recalcularea vechimii în muncă cu avantaje, drept urmare, cu hotărârea judecătorească și calculele MAI, s-a adresat către CNAS cu cerere pentru stabilirea pensiei și cuantumului ei.

Prin Decizia CTAS Centru, s-a efectuat calcularea pensiei și s-a dispus achitarea ei în mărime de 6 283,42 de lei începînd cu 04 aprilie 2018.

Reclamantul a menționat că decizia privind achitarea pensiei începînd cu 04 aprilie 2018 este parțial ilegală și neîntemeiată, pasibilă de a fi declarată nulă în partea ce ține de perioada de achitare a diferenței neplătite.

A specificat reclamantul că a activat în organele afacerilor interne până la 23 decembrie 2003, apoi obținînd calitatea de pensionar MAI s-a concediat, însă la momentul eliberării din serviciu, MAI nu i-a calculat vechimea în muncă cu înlesnirile prevăzute de legislația în vigoare, fiind stabilit ulterior de instanța de

judecată necorectitudinea calculării vechimii în muncă a reclamantului de către MAI, cu obligarea ultimului să-i recalculeze vechimea în muncă.

A susținut reclamantul că din vina MAI nu i s-a achitat pensia pentru perioada din 23 decembrie 2003 până la 04 aprilie 2018. Or, conform art. 54 al Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.1544 din 23 iunie 1993 (în redacția legii la momentul apariției dreptului), suma pensiei calculată pentru pensionarii din rândurile militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și pentru familiile acestora și nesolicitată la timp, se plătește pentru perioada precedentă, însă cel mult pentru 3 ani premergători datei solicitării pensiei. Sumele pensiei neprimite la timp din vina organelor care au stabilit sau care plătesc pensia se plătesc pentru perioada precedentă fără limite în timp.

A solicitat reclamantul declararea ca fiind parțial ilegală decizia nr. 91/2019/2060 din 29 martie 2019 a CTAS Centru privind refuzul în achitarea diferenței pensiei neachitate lui Stăvilă Veaceslav, cu obligarea CNAS să stabilească și să achite diferența de pensie conform ordinului MAI începând cu 23 decembrie 2003.

Prin hotărârea din 27 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată, a fost respinsă.

Pentru a concluziona astfel, instanța de judecată a reținut că dreptul reclamantului la recalcularea pensiei a apărut din momentul pronunțării hotărârii din 04 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, care a condiționat emiterea ordinului MAI nr.32 ef. din 07 martie 2018 și a confirmării MAI nr. 18769 din 20 noiembrie 2018.

În acest context, instanța de judecată a conchis că art. 61 alin. (1) al Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544 din 23 iunie 1993, prevede expres perioada pentru care urmează a fi făcută recalcularea pensiei și anume recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare. Astfel, instanța de fond a ajuns la concluzia că Casa Națională de Asigurări Sociale corect a recalculat pensia reclamantului și anume din 04 aprilie 2018.

Totodată, instanța a constatat că reclamantul face confuzie între termenii de stabilire a pensiei și termenii de recalculare a pensiei or, reclamantul solicită obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova să stabilească și să achite diferența de pensie începând cu data de 23 decembrie 2003, însă nu neagă faptul că este beneficiar de pensie pentru vechime în muncă, începând cu data de 31 decembrie 2003, stabilită de MAI în temeiul Legii nr.1544 din 23 iunie 1993, calculată în cuantum de 68% din suma soldei și o vechime în muncă totală de 26 ani.

Prin decizia din 25 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost casată integral hotărârea din 27 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, și emisă o decizie nouă prin care a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de Veaceslav Stăvilă împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale.

S-a declarat parțial nulă decizia nr. 91/2019/2060 din 29 martie 2019 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru, privind refuzul în achitarea diferenței de pensie lui Veaceslav Stăvilă.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să stabilească și să achite diferența de pensie lui Stăvilă Veacslav, conform ordinului MAI, începând cu 23 decembrie 2003.

În motivarea deciziei, instanța de apel a reținut că calcularea și achitarea pensiei pensionarului pentru vechimea în muncă, în cazul dat s-a admis din vina angajatorului MAI, competență care îi revenea la acel moment privind calcularea și achitarea pensiei, și nicidecum nu poate fi imputată pensionarului, căruia urma să-i fie stabilită și achitată pensia pe întreaga perioadă din momentul stabilirii, ținând cont de vechimea lui de muncă.

Astfel, Curtea de Apel Chișinău, constată că prima instanță nu a supus unei analize minuțioase și nu a verificat circumstanțele menționate, care necesitau de a fi examinate, prin prisma cadrului legal aplicabil la caz, întru clarificarea tuturor aspectelor importante pentru soluționarea cazului dat. Concluziile instanței de fond sunt greșite, iar soluția adoptată neîntemeiată, reieșind din interpretarea eronată a prevederilor legii și neelucidarea circumstanțelor importante pentru soluționarea cauzei.

A mai invocat instanța de apel că prima instanță nu a constatat și nu a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, adoptând o hotărâre, care vine în contradicție cu circumstanțele cauzei și a aplicat eronat normele de drept material.

La 31 iunie 2020 (data de pe plicul poștal) Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 25 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei cu pronunțarea unei decizii noi.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, a aplicat eronat normele de drept material și procedural.

A opinat recurentul că instanța de apel examinând cererea de apel asupra hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, eronat a raportat art. 54 al Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, ca normă aplicabilă speței în cauză. Or, norma citată prevede o altă situație de drept și anume „pensia stabilită și nesolicitată la timp se plătește pentru perioada precedentă, însă cel mult pentru 3 ani premergători datei solicitării pensiei. Sumele pensiei neprimite la timp din vina organelor care au stabilit sau care plătesc pensia se plătesc pentru perioada precedentă fără limite în timp”.

Astfel, concluzionează recurentul că instanța de apel a făcut o confuzie la aplicabilitatea normei referitoare la termenul de achitare a diferenței la pensie în urma recalculării pensie, respectiv, a aplicat eronat normele de drept material.

A mai specificat recurentul că recalcularea pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare.

La 17 august 2020 în adresa intimatului, a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

La 25 august 2020, avocatul Kovali Vladimir, în interesele lui Stăvilă Veaceslav, a depus referință împotriva recursului formulat de Casa Națională de Asigurări Sociale, prin care a solicitat declararea recursului că fiind inadmisibil.

Conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 25 martie 2020, în lipsa participanților la proces, fiind expediată în adresa participanților, prin intermediul poștei electronice la data de 10 august 2020 (f.d.75).

Astfel, Casa Națională de Asigurări Sociale, în conformitate cu prevederile art. 245 din Codul administrativ, a depus recursul la 31 iunie 2020 (data de pe plicul poștal), respectând termenele procedurale.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil din următoarele motive.

Prin prisma art.246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că din Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin.(2) din Codul administrativ.

În context, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții

Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de către Casa Națională de Asigurări Sociale, este inadmisibilă.

În conformitate cu art. 230, 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh